

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

4 päivänä kesäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — SEUT 267 artikla — Perustuslainmukaisuuden valvontaa koskeva liitännäismenettely — Kansallisen lain unionin oikeuden mukaisuuden ja kyseisen jäsenvaltion perustuslain mukaisuuden tutkiminen — Kansallisen tuomioistuimen oikeus saattaa ennakkoratkaisupyyntö unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi — Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään ydinpolttoaineen käytöstä kannettavasta verosta — Direktiivit 2003/96/EY ja 2008/118/EY — SEUT 107 artikla — EA 93, EA 191 ja EA 192 artikla

Asiassa C-5/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Finanzgericht Hamburg (Saksa) on esittänyt 19.11.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.1.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH

vastaan

Hauptzollamt Osnabrück,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.11.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt J. Lüdicke ja Rechtsanwalt G. Roderburg,
- Hauptzollamt Osnabrück, asiamiehinään C. Schürle ja I. Schmidtke,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja K. Petersen,
- Suomen hallitus, asiamiehinään S. Hartikainen ja J. Heliskoski,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

— Euroopan komissio, asiamiehinä R. Lyal ja R. Sauer,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.2.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 267 artiklan, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY (EUVL L 283, s. 51) 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY (EUVL 2009, L 9, s. 12) 1 artiklan 1 ja 2 kohdan, SEUT 107 artiklan, EA 93 artiklan 1 kohdan, EA 191 artiklan, luettuna yhdessä EU-, EUT- ja Euratom-sopimuksiin liitetyn, Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) (jäljempänä pöytäkirja) 3 artiklan 1 kohdan kanssa, sekä EA 192 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä EA 1 artiklan 2 kohdan ja EA 2 artiklan d alakohdan kanssa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH -niminen ydinvoimalan toimintaa Emslandissa, Lingenissä (Saksa) harjoittava toimija (jäljempänä KLE) on riitauttanut Hauptzollamt Osnabrückin (jäljempänä Hauptzollamt) päätöksen, joka koskee ydinpolttoaineverosta 8.12.2010 annetun lain (Kernbrennstoffsteuergesetz, jäljempänä KernbrStG; BGBl. 2010 I, s. 1804) mukaisesti KLE:n maksettavaksi määrättyä ydinpolttoaineveroa, joka perustui polttoaine-elementtien käyttämiseen mainitun yrityksen voimalan ydinreaktorissa kesäkuussa 2011.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeussäännöt

Direktiivi 2003/96

- 3 Direktiivin 2003/96 johdanto-osan toisen, kolmannen, kuudennen ja seitsemännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(2) Sellaisten yhteisön säännösten puuttuminen, joiden mukaisesti sähköön ja muihin energiatuotteisiin kuin kivennäisöljyihin sovelletaan vähimmäisverokantaa, voi haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.

- (3) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja yhteisön muiden politiikkojen tavoitteiden toteutuminen edellyttävät, että useimpien energiatuotteiden osalta, sähkö, maakaasu ja hiili mukaan luettuina, vahvistetaan verotuksen vähimmäistasot yhteisön tasolla.

--

- (6) [EY] 6 artiklan mukaan ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä yhteisön muiden politiikkojen määrittelyyn ja toteuttamiseen.

- (7) Yhteisö on ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien Kansakuntien puiteyleissopimuksen osapuolena ratifioinut Kioton pöytäkirjan. Energiatuotteiden ja aiheellisissa tapauksissa sähkön verotus on yksi keino saavuttaa Kioton pöytäkirjan tavoitteet.”

4 Direktiivin 2003/96 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kannettava energiatuotteista ja sähköstä veroa tämän direktiivin mukaisesti.”

5 Saman direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä ilmaisulla ’energiatuotteet’ tarkoitetaan seuraavia tuotteita:

- a) CN-koodeihin 1507–1518 kuuluvat tuotteet, jos ne on tarkoitettu käytettäväksi lämmitys- tai moottoripolttoaineina,
- b) CN-koodeihin 2701, 2702 ja 2704–2715 kuuluvat tuotteet,
- c) CN-koodeihin 2901 ja 2902 kuuluvat tuotteet,
- d) CN-koodiin 2905 11 00 kuuluvat tuotteet, jotka eivät ole synteettisesti tuotettuja, jos ne on tarkoitettu käytettäväksi lämmitys- tai moottoripolttoaineina,
- e) CN-koodiin 3403 kuuluvat tuotteet,
- f) CN-koodiin 3811 kuuluvat tuotteet,
- g) CN-koodiin 3817 kuuluvat tuotteet,
- h) CN-koodiin 3824 90 99 kuuluvat tuotteet, jos ne on tarkoitettu käytettäväksi lämmitys- tai moottoripolttoaineina.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan myös CN-koodiin 2716 kuuluvaan sähkөөn.

3. [Moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina k]äytettäväksi tarkoitettuja tai myytäviä taikka moottoripolttoaineina tai lämmityspolttoaineina käytettäviä muita energiatuotteita kuin niitä, joiden osalta verotaso määritellään tässä direktiivissä, on verotettava käyttötarkoituksen mukaan vastaavan lämmityspolttoaineen tai moottoripolttoaineen verokannan mukaisesti.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen veronalaisten tuotteiden lisäksi kaikkia tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita myydään taikka käytetään moottoripolttoaineina tai moottoripolttoaineiden lisäaineina tai moottoripolttoaineiden tilavuutta lisäävinä aineina, on verotettava vastaavien moottoripolttoaineiden verokannan mukaisesti.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen veronalaisten tuotteiden lisäksi turvetta lukuun ottamatta kaikkia muita hiilivetyjä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita myydään taikka käytetään lämmittämiseen, on verotettava vastaavan energiatuotteen verokannan mukaisesti.

4. Tätä direktiiviä ei sovelleta

--

b) Energiatuotteiden ja sähkön käyttöön seuraaviin tarkoituksiin:

- Energiatuotteiden käyttö muihin tarkoituksiin kuin moottoripolttoaineeksi tai lämmityspolttoaineeksi
- Energiatuotteiden käyttö kaksoiskäyttötuotteina.

--

5. Tässä direktiivissä olevia viittauksia yhdistetyn nimikkeistön koodeihin pidetään viittauksina koodeihin, jotka ovat tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta 6 päivänä elokuuta 2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2031/2001 [(EYVL L 279, s. 1; jäljempänä yhdistetty nimikkeistö)].

Päätös tässä direktiivissä tarkoitettujen tuotteiden yhdistetyn nimikkeistön koodien ajantasaistamisesta tehdään kerran vuodessa 27 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti. Päätös ei saa johtaa minkäänlaisiin muutoksiin tässä direktiivissä sovellettavissa vähimmäisverokannoissa tai minkään energiatuotteen tai sähkön lisäämiseen tai poistoon.”

6 Direktiivin 2003/96 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Verotasot, joita jäsenvaltioiden on sovellettava 2 artiklassa tarkoitettuihin energiatuotteisiin ja sähkseen, eivät saa olla tässä direktiivissä säädettyjä vähimmäisverotasoja alempia.

2. Tässä direktiivissä ’verotasolla’ tarkoitetaan kaikkia kannettuja välillisiä veroja (arvonlisäveroa lukuun ottamatta), jotka lasketaan suoraan tai välillisesti energiatuotteiden tai sähkön määrästä kulutukseen luovutuksen ajankohtana.”

7 Direktiivin 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen lisäksi, mitä [valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetussa neuvoston] direktiivissä 92/12/ETY [(EYVL L 76, s. 1)] säädetään yleisesti valmisteveron alaisen tuotteiden vapauttamisesta valmisteverosta tiettyjen käyttötarkoitusten perusteella, jäsenvaltioiden on vapautettava yhdenmukaistetusta valmisteverosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi:

a) energiatuotteet ja sähkö, joita käytetään sähkön tuottamiseen, sekä sähkö, jota käytetään sähköntuotantokyvyn säilyttämiseen. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin ympäristöpoliittisista syistä määrätä näille tuotteille veroja ilman, että niiden tarvitsee noudattaa tässä direktiivissä vahvistettuja vähimmäisverotasoja. Tällöin näiden tuotteiden verotusta ei oteta huomioon 10 artiklassa tarkoitettua vähimmäistason noudattamista laskettaessa.

--”

Direktiivi 2008/118

8 Direktiivin 2008/118 johdanto-osan yhdeksännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”Koska valmistevero on tiettyjen tavaroiden kulutuksesta kannettava vero, sitä ei saisi kantaa sellaisista valmisteveron alaisista tavaroista, jotka ovat tietyissä olosuhteissa tuhoutuneet tai jotka on lopullisesti menetetty.”

9 Saman direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yleinen järjestelmä, joka koskee seuraavien tavaroiden (jäljempänä ’valmisteveron alaiset tavarat’) kulutuksesta välittömästi tai välillisesti kannettavaa valmisteveroa:

a) direktiivin [2003/96] soveltamisalaan kuuluvat energiatuotteet ja sähkö;

--

2. Jäsenvaltiot voivat erityistarkoituksissa kantaa myös muita välillisiä veroja valmisteveron alaisista tavaroista, jos nämä verot ovat valmisteveron tai arvonlisäveron perusteen määrittämistä, veron määrän laskentaa sekä verosaatavan syntymistä ja valvontaa koskevien yhteisön verosääntöjen mukaisia, verovapautuksia koskevat säännökset pois lukien.

3. Jäsenvaltiot voivat kantaa veroja:

- a) muista tuotteista kuin valmisteveron alaisista tavaroista;
- b) palvelujen suorituksista, mukaan lukien valmisteveron alaisiin tavaroihin liittyvät palvelujen suoritukset, edellyttäen että näitä veroja ei voida pitää liikevaihtoveron luonteisina veroina.

Tällaisten verojen kantaminen ei kuitenkaan saa johtaa rajamuodollisuuksien käyttöönottoon jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.”

10 Direktiivin 2008/118 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kumotaan direktiivi [92/12] 1 päivästä huhtikuuta 2010.

--

2. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.”

Saksan oikeus

11 Saksan liittotasavallan perustuslain (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) 100 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään seuraavaa:

”Jos tuomioistuin katsoo, että laki, jonka pätevyys vaikuttaa sen ratkaisuun, on perustuslain vastainen, sen on lykättävä asian käsittelyä ja saatettava kysymys – – Bundesverfassungsgerichtin [(liittovaltion perustuslakituomioistuin)] ratkaistavaksi – –”

12 KernbrStG:n 1 §:n otsikko on ”Veron kohde, verotuspaikka”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”(1) Ydinpolttoaineesta, jota käytetään kaupalliseen sähköntuotantoon, kannetaan verotusalueella ydinpolttoainevero. Ydinpolttoainevero on yleisistä verosäännöksistä annetussa laissa (Abgabenordnung) tarkoitettu kulutusvero.

(2) Verotusalue on Saksan liittotasavallan alue – –”

13 KernbrStG:n 2 §:n otsikko on ”Käsitteiden määritelmät”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan

1. ydinpolttoaineella seuraavia aineita:

- a) plutonium-239 ja plutonium-241
- b) uraani-233 ja uraani-235

mukaan luettuina niiden yhdisteet, lejeeringit, keraamiset tuotteet ja seokset

2. polttoaine-elementillä useista polttoainesauvoista muodostuvaa polttoainenippua, jonka avulla ydinpolttoaine viedään ydinreaktoriin
 3. polttoainesauvalla geometristä muotoa, jossa kuorella päällystetty ydinpolttoaine viedään ydinreaktoriin
 4. ketjureaktiolla prosessia, jossa ydinpolttoaineen halkeamisen yhteydessä vapautuvat neutronit vapauttavat lisää neutroneja, jotka puolestaan aiheuttavat ydinpolttoaineen halkeamisen edelleen
 5. ydinreaktorilla polttoainenippujen tai -sauvojen ja muiden teknisten komponenttien geometristä järjestämistä hallitun itsestään jatkuvan ketjureaktion toteuttamisen edellyttämällä tavalla
 6. toiminnan harjoittajalla ydinpolttoaineen fission perustuvan sähköntuotantolaitoksen toiminnan harjoittamisluvan haltijaa.”
- 14 Lain 3 §:n otsikko on ”Verokanta”, ja siinä vahvistetaan 239-plutoniumin, 241-uraanin tai 235-uraanin vero 145 euroksi grammalta.
- 15 Lain 5 §:n otsikko on ”Verotettava tapahtuma, verovelvollinen”, ja siinä säädetään seuraavaa:
- ”(1) Vero tulee maksettavaksi, kun polttoaine-elementti tai polttoainesauva viedään ydinreaktoriin ensimmäisen kerran ja kun itsestään jatkuva ketjureaktio käynnistetään. – –
- (2) Verovelvollinen on toiminnan harjoittaja.”
- 16 Lain 6 §:n otsikko on ”Veron ilmoittaminen, verosaatavan syntyminen”, ja sen 1 momentissa säädetään, että verovelvollisen on tehtävä ilmoitus, jossa se laskee itse maksettavan veron määrän.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 17 KLE käytti kesäkuussa 2011 polttoaine-elementtejä Emslandin ydinvoimalan reaktorissa itsestään jatkuvan ketjureaktion käynnistämiseksi.
- 18 KLE toimitti Hauptzollamtille ydinpolttoaineeverosta ilmoituksen, joka oli päivätty 13.7.2011 ja jossa se oli 1.1.2011 voimaan tulleen KernbrStG:n säännösten mukaisesti ilmoittanut 154 117 745 euron suuruisen ydinpolttoaineeveron.
- 19 Tämän jälkeen KLE pani vireille menettelyn, jossa se riitautti ilmoituksen. Sen vaatimus hylättiin 16.11.2011, ja se nosti 30.11.2011 hylkäävästä päätöksestä kanteen Finanzgericht Hamburgissa (Hampurin verotuomioistuin). Hauptzollamt muutti 28.8.2013 tekemällään veropäätöksellä maksettavan veron määrää ja vahvisti sen 154 117 455 euroksi. Pääasian oikeudenkäynnissä on kyse tämän verotuspäätöksen riitauttamisesta.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan pääasian asianosaiset ovat erimielisiä muun muassa siitä, onko KernbrStG unionin oikeuden mukainen.
- 21 KLE esittää ensimmäiseksi väitteen siitä, että direktiiveissä 2008/118 ja 2003/96 sallitaan sähkön verottaminen lopputuotteena eikä valmisteveron kantamista samalla myös energian lähteistä, jotka kulutetaan sähköntuotantoon. Toiseksi se väittää, että SEUT 107 artikla on esteenä KernbrStG:lle, koska tällä lailla haitataan eri sähköntuottajien välistä kilpailua verottamalla ydinvoimaloissa tapahtuvaa sähköntuotantoa, kun toisaalta muita sähköntuotannon muotoja, joista ei aiheudu hiilidioksidipäästöjä, ja toisaalta niitä, joista näitä päästöjä aiheutuu, ei veroteta. Kolmanneksi se katsoo, että KernbrStG on ristiriidassa SEUT 191 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen kanssa, luettuna yhdessä SEU

- 4 artiklan 3 kohdan kanssa, siitä syystä, että tämä laki saa sähköenergian tuottajat siirtymään hiilidioksidipäästöjen rajoittamisen kannalta epäedullisempiin tuotantomuotoihin. Lopuksi KLE esittää, että KernbrStG on ristiriidassa EA 93 artiklan periaatteiden sekä EA 191, EA 192 artiklan ja pöytäkirjan tavoitteiden kanssa, sillä näillä tähdätään ydinenergiasta ilman hiilidioksidipäästöjä saatavan sähkön tuotannon lisäämiseen.
- 22 Hauptzollamt katsoo, että direktiivissä 2008/118 on kyse pelkästään valmisteveronalaisten tuotteiden liikkumisesta jäsenvaltioiden välillä ja ettei direktiivissä 2003/96 ole säännöksiä, joita voitaisiin soveltaa ydinpolttoaineeseen. Se katsoo, ettei KernbrStG:tä ole pidettävä SEUT 107 artiklassa tarkoitettuna valtion tukitoimenpiteenä ja ettei tällä EUT-sopimuksen määräyksellä ole annettu KLE:lle oikeutta saada kumotuksi 13.7.2011 tekemänsä ydinpolttoainetta koskevaa veroilmoitusta. Lisäksi se katsoo, että SEUT 194 artiklan 2 kohdan toinen alakohta antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden päättää vapaasti ydinenergian käyttämisestä ja sen käytön verottamisesta. Hauptzollamtin mukaan Euratomin perustamissopimuksen määräykset eivät myöskään ole esteenä KernbrStG:lle, koska Euroopan atomienergiayhteisöä (Euratom) ei niissä osoiteta ydinpolttoaineveron maksuvelvolliseksi eikä määrätä tätä veroa kannettavaksi myöskään sen omistamisesta. Hauptzollamt katsoo, että näillä määräyksillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa päättää energianhankintatavoistaan eikä niiden toimivaltaa kantaa ydinvoimalatoiminnan harjoittamiseen liittyviä veroja.
- 23 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy lisäksi ilmi, että Finanzgericht Hamburg on pannut käsiteltävän asian rinnalla vireille menettelyn Bundesverfassungsgerichtissä saadakseen vastauksen kysymykseen siitä, onko KernbrStG Saksan liittotasavallan perustuslain mukainen.
- 24 Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, voidaanko unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saattaa ennakkoratkaisupyynnö, kun Bundesverfassungsgerichtin käsiteltäväksi saatettu asia on edelleen vireillä.
- 25 Se tuo ensiksi esiin sen, että jos Bundesverfassungsgericht, joka on yksin toimivaltainen tutkimaan sen, ovatko liittovaltion lait perustuslain mukaisia, ja tarvittaessa toteamaan niiden pätemättömyyden, toteaa KernbrStG:n perustuslain vastaiseksi ja katsoo, ettei sitä näin voida soveltaa ex tunc, KLE:n 13.7.2011 tekemä ilmoitus ydinpolttoaineverosta pitäisi tällä perusteella heti kumota eikä unionin oikeuden tulkinnalla olisi enää ratkaisevaa merkitystä pääasian ratkaisun kannalta. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että asian saattaminen Bundesverfassungsgerichtin käsiteltäväksi ei sellaisenaan merkitse sitä, ettei se joudu soveltamaan mainittua lakia, minkä vuoksi kysymys sen unionin oikeuden mukaisuudesta ei enää ole aiheellinen, koska laki katsotaan päteväksi niin kauan kun toisin on todettu. Lisäksi se huomauttaa, että Bundesverfassungsgericht saattaa todeta mainitun lain pätemättömyyden ja soveltamiskelvottomuuden ainoastaan tulevaisuuteen nähden.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on toiseksi ilmoittanut tulkitsevansa Saksan liittotasavallan perustuslain 100 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä siten, että se estää tuomioistuimia antamasta ratkaisua pääasiassa ennen kuin Bundesverfassungsgericht on antanut ratkaisunsa mutta ettei se estä ennakkoratkaisupyynnöjen esittämistä unionin tuomioistuimelle.
- 27 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että jos unionin oikeuden tulkintaa voitaisiin pyytää ennakkoratkaisupyynnöllä vasta sen jälkeen, kun Bundesverfassungsgericht on päätöksellään todennut KernbrStG:n perustuslain mukaiseksi, menettely saattaisi kestää kokonaisuudessaan useita vuosia. Sen näkemyksen mukaan tässä olisi kiinnitettävä huomiota velvollisuuteen ratkaista asia kohtuullisen ajan kuluessa.

28 Finanzgericht Hamburg on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Oikeuttaako SEUT 267 artiklan toinen kohta, luettuna yhdessä ensimmäisen kohdan b alakohdan kanssa, jäsenvaltion tuomioistuimen esittämään unionin oikeuden tulkintaa koskevia kysymyksiä, jotka sille esitetään kansallisen lain laillisuuden yhteydessä, unionin tuomioistuimelle silloinkin, kun kansallinen tuomioistuin ei ainoastaan pidä kyseenalaisena sitä, onko laki unionin oikeuden mukainen, vaan on myös vakuuttunut siitä, että kansallinen laki on kansallisen perustuslain vastainen ja on tämän vuoksi rinnakkaisasiassa jo kääntynyt kansallisen oikeuden mukaan lakien perustuslainvastaisuudesta päättämiseen yksin toimivaltaisen perustuslakituomioistuimen puoleen mutta tämä ei ole vielä antanut ratkaisuaan?

Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

2) Ovatko valmisteveron yhdenmukaistamisesta sekä energiatuotteista ja sähköstä Euroopan unionissa annetut direktiivit 2008/118 ja 2003/96 esteenä sellaisen kansallisen veron käyttöönotolle, joka kannetaan kaupalliseen sähköntuotantoon käytetyistä ydinpolttoaineista? Onko merkitystä sillä, voidaanko odottaa, että kansallinen vero voidaan vyöryttää sähkön hinnan kautta kuluttajien maksettavaksi, ja mitä vyöryttämisellä mahdollisesti tarkoitetaan?

3) Voiko yritys vastustaa veroa, jonka jäsenvaltio kantaa saadakseen tuloja ydinpolttoaineiden käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon, sillä perusteella, että veron kantaminen on SEUT 107 artiklassa tarkoitettua unionin oikeuden vastaista tukea? Mikäli edeltävään kysymykseen vastataan myöntävästi: Onko KernbrStG, jonka mukaan tulojen saamiseksi veroa kannetaan ainoastaan sellaisilta yrityksiltä, jotka tuottavat sähköä kaupallisesti käyttämällä ydinpolttoaineita, SEUT 107 artiklassa tarkoitettu valtioneuvoston päätös? Mitkä seikat ovat merkittäviä tutkittaessa, ovatko muut yritykset, joilta veroja ei kanneta samalla tavalla, tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta rinnastettavassa tilanteessa?

4) Onko Saksan ydinpolttoaineveron kantaminen ristiriidassa Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimuksen määräysten kanssa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ensimmäisellä kysymyksellään halunnut vastauksen siihen, onko SEUT 267 artiklaa tulkittava siten, ettei kansallisella tuomioistuimella, joka ei ole varma siitä, onko kansallinen lainsäädäntö unionin oikeuden mukainen, eikä siitä, onko se myöskään kyseisen jäsenvaltion perustuslain mukainen, ole oikeutta tai tapauksesta riippuen velvollisuutta saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevia kysymyksiä siitä syystä, että lainsäädännön perustuslainmukaisuutta valvovassa kansallisessa tuomioistuimessa on vireillä kyseisen lainsäädännön perustuslainmukaisuutta koskeva liitännäinen menettely.

30 On muistettava, että SEUT 267 artiklassa annetaan unionin tuomioistuimelle toimivalta antaa ennakkoratkaisu sekä perussopimusten ja unionin toimielinten, elinten tai laitosten säädösten tulkinnasta että näiden pätevyydestä. Artiklan toisessa kohdassa määrätään, että kansallinen tuomioistuin voi esittää tällaisen kysymyksen unionin tuomioistuimelle, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen, ja artiklan kolmannen kohdan mukaan kansallisen tuomioistuimen on esitettävä tällainen kysymys, jos sen päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta.

- 31 SEUT 267 artiklan mukaan on ensinnäkin niin, että vaikka tietyissä olosuhteissa voi olla eduksi, että asiaan liittyvät tosiseikat selvitetään ja puhtaasti kansallisen oikeuden alaan kuuluvat oikeudelliset kysymykset ratkaistaan ennen ennakkoratkaisupyyntöä esittämistä unionin tuomioistuimelle (ks. tuomio *Irish Creamery Milk Suppliers Association* ym., 36/80 ja 71/80, EU:C:1981:62, 6 kohta; tuomio *Meilicke*, C-83/91, EU:C:1992:332, 26 kohta ja tuomio *JämO*, C-236/98, EU:C:2000:173, 31 kohta), kansallisilla tuomioistuimilla on rajoittamaton oikeus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkinnasta tai pätevyyden arvioinnista, mistä niiden on annettava ratkaisu (ks. mm. tuomio *Mecanarte*, C-348/89, EU:C:1991:278, 44 kohta; tuomio *Cartesio*, C-210/06, EU:C:2008:723, 88 kohta; tuomio *Melki ja Abdeli*, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 41 kohta ja tuomio *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 35 kohta).
- 32 Toiseksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on katsottu, että kansallinen tuomioistuin, jonka tehtävänä on toimivaltansa rajoissa soveltaa unionin oikeussääntöjä, on velvollinen varmistamaan näiden oikeussääntöjen täyden vaikutuksen niin, että se tarvittaessa jättää omasta aloitteestaan soveltamatta kaikkia unionin oikeuden kanssa ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä – myös myöhemmin annettuja – ilman, että sen on pyydettävä tai odotettava, että nämä säännökset ensin poistetaan lainsäädäntöteitse tai jossain muussa perustuslaillisessa menettelyssä (ks. mm. tuomio *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, 21 ja 24 kohta; tuomio *Filipiak*, C-314/08, EU:C:2009:719, 81 kohta; tuomio *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 45 kohta ja tuomio *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 36 kohta).
- 33 On nimittäin huomattava, että unionin oikeuden luonteesta johtuvien vaatimusten kanssa ovat yhteensopimattomia kaikki sellaiset kansallisen oikeusjärjestyksen – perustuslain tasoisetkin – oikeussäännöt tai lainsäädännölliset, hallinnolliset taikka tuomioistuinten käytännöt, jotka heikentäisivät unionin oikeuden tehokkuutta estämällä sen, että unionin oikeuden soveltamiseen toimivaltainen tuomioistuin voi jo unionin oikeuden soveltamisajankohtana tehdä kaiken tarpeellisen sellaisten kansallisten säännösten syrjäyttämiseksi, jotka mahdollisesti estävät unionin oikeussääntöjen täyden tehokkuuden (ks. tuomio *Simmenthal*, 106/77 EU:C:1978:49, 22 kohta; tuomio *Factortame* ym., C-213/89, EU:C:1990:257, 20 kohta ja vastaavasti tuomio *Križan* ym., C-416/10, EU:C:2013:8, 70 kohta). Näin olisi silloin, kun siinä tilanteessa, että kansallinen laki on ristiriidassa unionin oikeussäännön kanssa, tämän ristiriidan ratkaiseminen kuuluisi sen tuomioistuimen sijasta, jonka tehtävänä on varmistaa unionin oikeuden soveltaminen, jollekin muulle elimelle, jolla olisi tältä osin omaa harkintavaltaa, vaikka tästä aiheutuva este unionin oikeuden täydelle tehokkuudelle olisikin vain väliaikainen (ks. tuomio *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Kolmanneksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on katsottu, että kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu unionin oikeutta koskeva oikeusriita ja jonka mielestä kansallinen säännös on vastoin paitsi unionin oikeutta myös perustuslakia, ei menetä SEUT 267 artiklassa määrättyä mahdollisuutta tai vapautu kyseisessä artiklassa määrätystä velvollisuudesta saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevia kysymyksiä sen takia, että kansallisen oikeussäännön perustuslainvastaisuuden toteamisen pakottavana edellytyksenä on asian saattaminen perustuslakituomioistuimen käsiteltäväksi. Unionin oikeuden tehokkuus nimittäin olisi uhattuna, jos pakottava edellytys saattaa asia perustuslakituomioistuimen käsiteltäväksi voisi estää kansallista tuomioistuinta, jonka käsiteltävänä on unionin oikeutta koskeva oikeusriita, käyttämästä sille SEUT 267 artiklassa annettua mahdollisuutta esittää unionin tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevia kysymyksiä, jotta se voi ratkaista, sopiiko kansallinen sääntö yhteen unionin oikeuden kanssa (tuomio *Mecanarte*, C-348/89, EU:C:1991:278, 39, 45 ja 46 kohta; tuomio *Melki ja Abdeli*, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 45 kohta ja tuomio *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, 38 kohta).
- 35 Unionin tuomioistuin on katsonut näiden seikkojen perusteella, että SEUT 267 artiklassa määrätyn unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyöjärjestelmän toiminta ja unionin oikeuden ensisijaisuuden periaate edellyttävät, että kansallinen tuomioistuin voi vapaasti

saattaa missä tahansa asianmukaiseksi katsomassaan oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa, ja jopa perustuslainmukaisuuden valvontaa koskevan liitännäisen menettelyn päätyttyä, unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi minkä tahansa tarpeelliseksi katsomansa ennakkoratkaisukysymyksen (tuomio A, C-112/13, EU:C:2014:2195, 39 kohta).

- 36 Edellä 31–35 kohdassa esiin tuotujen syiden vuoksi unionin oikeuden tehokkuus olisi uhattuna ja SEUT 267 artiklan tehokas vaikutus heikentyisi, jos kansallinen tuomioistuin ei sen vuoksi, että vireillä on perustuslainmukaisuuden valvontaa koskeva liitännäinen menettely, saisi saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisukysymyksiä ja soveltaa välittömästi unionin oikeutta tavalla, joka on unionin tuomioistuimen ratkaisun tai oikeuskäytännön mukainen (ks. vastaavasti tuomio Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, 20 kohta).
- 37 Siitä seikasta, että Saksan liittotasavallan perustuslain 100 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan tuomioistuimen, joka katsoo tietyn lain perustuslain vastaiseksi, on lykättävä asian käsittelyä sen lisäksi, että sillä on velvollisuus alistaa kysymys mainitun lain perustuslainmukaisuudesta Bundesverfassungsgerichtin ratkaistavaksi, on todettava, että kansallisen prosessioikeuden säännöksen olemassaolo ei voi saattaa kyseenalaiseksi kansallisten tuomioistuinten oikeutta esittää ennakkoratkaisupyynnön unionin tuomioistuimelle silloin, kun ne eivät ole varmoja, kuten nyt käsiteltävässä pääasiassa, unionin oikeuden tulkinnasta (tuomio Križan ym., C-416/10, EU:C:2013:8, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Lopuksi siihen, millä tavoin Bundesverfassungsgerichtissä vireille pantu menettely vaikuttaa unionin oikeuden tulkinnan merkitykseen pääasian ratkaisun kannalta, on todettava, että koska kyseisessä oikeusriidassa ja ennakkoratkaisukysymyksissä on pääasiassa kyseessä olevien säännösten perustuslainmukaisuudesta riippumatta kyse sellaisten kansallisten oikeussääntöjen unionin oikeuden mukaisuudesta, joissa säädetään ydinpolttoaineen käyttämisestä kannettavasta verosta, ei voida pitää ilmeisenä, ettei pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, että ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai ettei unionin tuomioistuimella ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. vastaavasti tuomio Filipiak, C-314/08, EU:C:2009:719, 43 ja 45 kohta).
- 39 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 267 artiklaa on tulkittava siten, että kansallisella tuomioistuimella, joka ei ole varma siitä, onko kansallinen lainsäädäntö unionin oikeuden mukainen, eikä siitä, onko se kyseisen jäsenvaltion perustuslain mukainen, on oikeus ja tapauksesta riippuen velvollisuus saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevat kysymykset, vaikka lainsäädännön perustuslainmukaisuutta valvovassa kansallisessa tuomioistuimessa on vireillä kyseisen lainsäädännön perustuslainmukaisuutta koskeva liitännäinen menettely.

Toinen kysymys

- 40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa toisella kysymyksellään vastauksen siihen, onko direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 ja 2 kohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.
- 41 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Finanzgericht Hamburg pohtii ensiksikin sitä, onko ydinpolttoaineeseen sovellettava direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua vapautusta. Se ei ole varma myöskään siitä, pitäisikö vapautusta soveltaa ydinpolttoaineeseen analogisesti siinäkin tapauksessa, ettei tämä polttoaine kuuluisi vapautuksen soveltamisalaan.

42 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa vastauksen siihen, onko KernbrStG:llä käyttöön otettua veroa pidettävä valmisteverona, joka kohdistuu välillisesti direktiivin 2003/96 soveltamisalaan kuuluvaan sähkönkulutukseen direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, tai direktiivin 2008/118 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tähän tuotteeseen kohdistuvana muuna välillisenä verona, ja jos tähän veroon on sovellettava jompaakumpaa näistä säännöksistä, onko vero direktiivin 2003/96 tai direktiivin 2008/118 säännösten mukainen. Finanzgericht Hamburg pohtii muun muassa sitä, onko sillä, että verorasitus kohdistuu muihin henkilöihin kuin verovelvollisiin, ratkaiseva merkitys sitä direktiivin 2008/118 1 artiklan osalta luonnehdittaessa, ja edellytetäänkö tässä yhteydessä, että käytetyn ydinpolttoaineen ja tuotetun sähkön määrä ovat suhteessa toisiinsa.

Direktiivi 2003/96

43 Siitä riippumatta, voidaanko EY 93 artiklan (josta on tullut SEUT 113 artikla) perusteella annettuja johdetun oikeuden säädöksiä, kuten direktiiviä 2003/96, soveltaa ydinpolttoaineeseen, joka kuuluu ydinenergia-alan yhteismarkkinoita koskevien Euratomin perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan, on todettava, ettei ydinpolttoaine missään tapauksessa kuulu tämän direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn vapautuksen alaan.

44 Jäsenvaltioilla on direktiivin 2003/96 1 artiklan mukaan velvollisuus verottaa energiatuotteita tämän direktiivin mukaisesti, koska direktiivillä pyritään sen toisen ja kolmannen perustelukappaleen mukaan vahvistamaan useimpien energiatuotteiden verotuksen vähimmäistaso unionin tasolla.

45 Direktiivin 14 artiklassa luetellaan tyhjentävästi jäsenvaltioille määrätyt pakolliset verovapautukset energiatuotteiden ja sähkön verotuksen osalta (ks. vastaavasti tuomio Fendt Italiana, C-145/06 ja C-146/06, EU:C:2007:411, 36 kohta).

46 Direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, jossa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus olla kantamatta tämän direktiivin mukaista veroa ”energiatuotteista ja sähköstä, joita käytetään sähkön tuottamiseen, sekä sähköstä, jota käytetään sähköntuotantokyvyn säilyttämiseen”, määritellään selvästi vapautuksen alaan kuuluvat tuotteet (ks. vastaavasti tuomio Flughafen Köln/Bonn, C-226/07, EU:C:2008:429, 29 kohta).

47 Tässä yhteydessä on todettava, että direktiivin 2003/96 2 artiklan 1 kohdassa määritellään energiatuotteiden käsite direktiivin soveltamista varten luettelemalla tyhjentävästi tuotteet, jotka kuuluvat tämän käsitteen määritelmän alaan, viittaamalla yhdistetyn nimikkeistön koodeihin.

48 Riittää siis, kun tuodaan esiin se, että KernbrStG:ssä tarkoitettu ydinpolttoaine ei ole direktiivissä 2003/96 tarkoitettu energiatuote, koska sitä ei ole mainittu tässä luettelossa, joten se ei kuulu direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisalaan.

49 Näin ollen ei siis ole tarpeen ratkaista sitä, kuuluuko tämä tuote direktiivin 2003/96 soveltamisalaan tai onko se direktiivin 2 artiklan 3 ja 4 kohdan nojalla jätetty sen soveltamisalan ulkopuolelle.

50 KLE väittää, että direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta on kuitenkin sovellettava analogisesti ydinpolttoaineeseen siksi, että direktiivin tarkoituksena on toteuttaa sähköenergian yhdenmukaisen verotuksen periaate, joka estää sen, että sekä tästä energiasta että samalla sen lähteistä kannetaan vero. KLE esittää lisäksi, että Euroopan unionin lainsäätäjät on tahattomasti jättänyt mainitsematta ydinpolttoaineen direktiivissä vahvistetussa luettelossa, koska se ei ole KLE:n mukaan voinut ennakoita ottaa huomioon, että jäsenvaltiot säätäisivät KernbrStG:n kaltaisen lain, jolla otetaan käyttöön vero ainoastaan sellaista sähköenergian tuotantoprosessia varten, josta ei aiheudu hiilidioksidipäästöjä, koska tämä olisi vastoin päästöjen vähentämiseen tähtäävää unionin politiikkaa ja direktiivin kuudetta ja seitsemättä perustelukappaletta.

- 51 Tähän on todettava, että KLE:n lausumien perusteella ei voida katsoa, että olisi olemassa periaate, joka estäisi veron kantamisen samalla sekä sähköenergian kulutuksesta että tämän energian lähteistä. Ehdotuksessa neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta (EYVL 1997, C 139, s. 14), johon KLE on viitannut, todetaan nimittäin perustelujen sivulla 5 vain, että ”on kaksi tapaa sisällyttää sähkö verosäännösten soveltamisalaan: verottamalla sähköntuotannossa käytettyjä polttoaineita (panosten verottaminen) tai verottamalla itse sähköä (tuotoksen verottaminen)”. Ehdotuksessa ei katsota, että nämä kaksi verotusmuotoa ovat lähtökohtaisesti toisensa pois sulkevia, koska Euroopan komissio on hyväksynyt niiden toisiaan täydentävän luonteen varaamalla ehdotuksessaan jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää tuotoksen verottamisen lisäksi panosten verottamisesta (jota ei ole yhdenmukaistettu), kun kyse on ympäristön kannalta epätoivotuista polttoaineista. Ehdotuksen perusteluista ei myöskään käy ilmi, että komission tarkoituksena olisi ollut ehdottaa jäsenvaltioiden velvoittamista vapauttamaan kaikista veroista tuotteet, jotka eivät kuulu yhdenmukaistettuun verotusjärjestelmään.
- 52 Mahdollinen ristiriita kansallisen lainsäädännön ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tähtäävän unionin politiikan välillä ei myöskään voi oikeuttaa unionin lainsäätäjän selvän tarkoituksen vastaisesti – ja direktiivin 2003/96 2 artiklan 1 kohdan ja 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan radikaalisti puuttumatta – sitä, että näitä säännöksiä tulkittaisiin niin, että niitä sovelletaan muihin kuin direktiivissä tarkoitettuihin energiatuotteisiin ja sähkөөn.
- 53 Edellä 51 ja 52 kohdassa esitetyistä huomioista seuraa, että direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä vapautusta ei voida soveltaa analogisesti KernbrStG:ssä tarkoitettuun ydinpolttoaineeseen.
- 54 Direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohta on näin ollen tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.
- Direktiivi 2008/118
- 55 Siitä, onko KernbrStG:llä käyttöön otettua veroa pidettävä direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna sähköstä kannettavana ”valmisteverona” tai sen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ”muuna välillisenä verona”, todettakoon, ettei tässä direktiivissä määritellä näitä käsitteitä.
- 56 Direktiivin 2008/118 johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleessa todetaan kuitenkin, että valmistevero on kulutuksesta kannettava eli välillinen vero. Lisäksi direktiivin 1 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan tässä säännöksessä on kyse muun muassa direktiivin 2003/96 soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden eli muun muassa energiatuotteiden ja sähkön kulutuksesta välittömästi tai välillisesti kannettavista valmisteveroista.
- 57 Tähän todettakoon Saksan hallituksen ja komission tavoin, että energiatuotteita ja sähköä koskevassa erityistapauksessa direktiivin 2003/96 4 artiklasta, jossa jäsenvaltiot veloitetaan noudattamaan näiden tuotteiden verotuksessa tiettyjä vähimmäistasoja, saadaan ohjausta siihen, miten direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut verot olisi luonnehdittava. Direktiivin 2003/96 4 artiklan 2 kohdassa määritellään näet jäsenvaltioiden kyseessä oleviin tuotteisiin soveltama verotaso kaikkien kannettujen välillisten verojen määräksi (arvonlisäveroa lukuun ottamatta), joka lasketaan suoraan tai välillisesti energiatuotteiden tai sähkön määrästä kulutukseen luovutuksen ajankohtana.
- 58 Direktiivin 2008/118 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen muiden välillisten verojen käsitteen osalta todettakoon, että tämä säännös, jolla pyritään ottamaan huomioon jäsenvaltioiden verotusperinteiden moninaisuus alalla ja se, että välilliseen verotukseen turvaututaan usein muun kuin budjettipolitiikan

toteuttamiseksi, antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää paitsi vähimmäismääräisestä valmisteverosta myös muista omiin erityisiin päämääriinsä tähtäävistä välillisistä veroista (ks. analogisesti tuomio komissio v. Ranska, C-434/97, EU:C:2000:98, 18 ja 19 kohta).

- 59 Tästä seuraa, että direktiivin 2008/118 1 artiklan 2 kohdassa käytetyllä muiden välillisten verojen käsitteellä tarkoitetaan direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa lueteltujen tuotteiden kulutukseen kohdistuvia, erityistarkoituksessa kannettavia muita välillisiä veroja kuin viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettuja valmisteveroja.
- 60 Näin ollen sen ratkaisemiseksi, voidaanko KernbrStG:llä käyttöön otettu vero katsoa direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 tai 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvaksi, on ensin selvítettävä, onko tämä vero direktiivissä 2003/96 tarkoitettuun sähkön kulutukseen suoraan tai välillisesti kohdistuva välillinen vero.
- 61 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on kivennäisöljyjen valmisteverojen määrien lähentämisestä 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/82/ETY (EYVL L 316, s. 19), joka on korvattu direktiivillä 2003/96, soveltamisalaan kuuluvien tiettyjen polttoaineiden osalta katsottu näiden polttoaineiden kulutukseen kohdistuvaksi sellaisen ympäristönsuojeluun tähtäävän ja lentoliikenteeseen kohdistuvan kansallisen veron, joka lasketaan tietyn lentokonetyypin keskimääräisen lentomatkan polttoaineen kulutuksesta ja hiilivety- ja typpimonoksidipäästöistä saatujen tietojen perusteella, koska polttoaineen kulutuksen ja kulutuksen yhteydessä syntyvien saastuttavien aineiden välillä on suora ja erottamaton yhteys (ks. vastaavasti tuomio Braathens, C-346/97, EU:C:1999:291, 22 ja 23 kohta).
- 62 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan KernbrStG:llä käyttöön otetun veron maksuvelvollisuus syntyy, kun polttoaine-elementtejä tai polttoainesauvoja käytetään ydinreaktorissa ensimmäisen kerran ja kun itsestään jatkuva ketjureaktio käynnistetään kaupallista sähköntuotantoa varten, vero lasketaan käytetyn ydinpolttoaineen määrän perusteella ja kaikkiin kyseessä olevan polttoaineen tyyppiin sovelletaan samaa verokantaa.
- 63 Tähän on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan ydinvoimalan reaktorissa käytetyn ydinpolttoaineen määrällä ei ole välitöntä vaikutusta tuotetun sähkön määrään, vaan se voi vaihdella käytetyn polttoaineen laadun ja ominaisuuksien sekä kulloinkin kyseessä olevan reaktorin hyötysuhteen mukaan. Kuten komissio on huomauttanut, KernbrStG:llä käyttöön otettu vero voitaisiin sitä paitsi kantaa itsestään jatkuvan ketjureaktion käynnistämisen perusteella ilman, että sähköä olisi välttämättä lainkaan tuotettu tai näin myöskään kulutettu.
- 64 Tuomiossa Braathens (C-346/97, EU:C:1999:291) kyseessä olleessa tapauksessa oli kuitenkin kyse verosta, joka kannettiin suoraan tietyiltä lentoliikenteen toimijoilta, kun taas KernbrStG:llä käyttöön otettu vero kannetaan sähkön tuottajalta eikä suoraan valmisteveron kohteena olevan tuotteen kuluttajalta. On totta, että verorasitus saattaisi, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa todennut, periaatteessa kohdistua välillisesti kokonaan loppukäyttäjään, jos tuottaja sisällyttäisi sen jokaisen kulutukseen luovutetun tuoteyksikön hintaan, jolloin vero olisi neutraali tuottajan kannalta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen arvion mukaan KernbrStG:llä käyttöön otettua veroa ei kuitenkaan voida kokonaan vyöryttää sähkön loppukuluttajalle muun muassa tämän tuotteen erityisen luonteen vuoksi, sillä sen perusteella ei voida määrittää, mistä lähteestä tietty sähkömäärä on saatu, ja Saksassa voimassa olevan sähkön hinnanmuodostusmekanismin vuoksi, jolle on ominaista se, että hinta perustuu olennaisilta osiltaan sähköpörssissä käytyyn vaihtoon.
- 65 Edellä esitetyn perusteella ei voida todeta, että ydinpolttoaineen käytön ja ydinvoimalassa tuotetun sähkön kulutuksen välillä olisi tuomiossa Braathens (C-346/97, EU:C:1999:291) tarkoitettulla tavalla suora ja erottamaton yhteys. Veroa ei myöskään voida katsoa lasketun direktiivin 2003/96 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla suoraan tai välillisesti sähkön määrän perusteella kulutukseen luovuttamisen ajankohtana.

- 66 KernbrStG:llä käyttöön otettu vero ei siis kohdistu suoraan tai välillisesti direktiivissä 2003/96 tarkoitettuun sähkön tai minkään muun valmisteveron alaisen tuotteen kulutukseen, eikä se näin ollen voi kuulua direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 tai 2 kohdan soveltamisalaan.
- 67 Tästä seuraa, etteivät mainitut säännökset ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.
- 68 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja direktiivin 2008/118 1 artiklan 1 ja 2 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.

Kolmas kysymys

- 69 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kolmannella kysymyksellään vastauksen siihen, onko SEUT 107 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon, ja jos tähän vastataan myöntävästi, onko tätä määräystä tulkittava siten, että tämän veron maksuvelvolliset voivat riitauttaa veron kantamisen sillä perusteella, että vero on katsottava mainitussa artiklassa kielletyksi valtiontueksi.
- 70 SEUT 107 artiklan 1 kohtaa sovelletaan ”jäsenvaltion myöntämään taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnettyyn tukeen”.
- 71 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuen käsite on avustuksen käsitettä laajempi, koska sillä ei tarkoiteta ainoastaan avustuksen kaltaisia positiivisia suorituksia vaan myös sellaisia valtion toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja jotka ovat tällä tavoin, olematta avustuksia sanan suppeassa merkityksessä, sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan näiden kaltaisia (ks. tuomio *Adria-Wien Pipeline* ja *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 38 kohta; tuomio *Paint Graphos ym.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 45 kohta ja tuomio *komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta*, C-106/09 P ja C-107/09 P, EU:C:2011:732, 71 kohta).
- 72 Tästä seuraa, että toimenpide, jolla viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille suotuisan verokohtelun ja jolla ei tosin siirretä valtion varoja mutta asetetaan edunsaajat taloudellisesti edullisempaan asemaan kuin muut verovelvolliset, on pidettävä SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena (tuomio *Banco Exterior de España*, C-387/92, EU:C:1994:100, 14 kohta ja tuomio *Paint Graphos ym.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 73 SEUT 107 artiklan 1 kohdassa kielletään tuet, jotka ”[suosivat] jotakin yritystä tai tuotannonalaa”, eli valikoivat tuet.
- 74 Valikoivuusedellytyksen arvioinnista on vakiintuneessa oikeuskäytännössä todettu, että SEUT 107 artiklan 1 kohta velvoittaa ratkaisemaan sen, onko tietyssä oikeudellisessa järjestelmässä jokin kansallinen toimenpide omiaan suosimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa verrattuna muihin, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta siihen rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa (tuomio *Adria-Wien Pipeline* ja *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 41 kohta; tuomio *British Aggregates v. komissio*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 82 kohta ja tuomio *komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta*, C-106/09 P ja C-107/09 P, EU:C:2011:732, 75 kohta).

- 75 Lisäksi on muistettava, että SEUT 107 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtion toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella vaan määritellään toimenpiteet niiden vaikutusten mukaan ja siis käytetyistä tekniikoista riippumatta (tuomio *British Aggregates v. komissio*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 85 ja 89 kohta ja tuomio *komissio ja Espanja v. Government of Gibraltar ja Yhdistynyt kuningaskunta*, C-106/09 P ja C-107/09 P, EU:C:2011:732, 87 kohta).
- 76 KLE vetoaa tässä siihen, että KernbrStG on osa sähköntuotantoon käytettävien energianlähteiden verotusjärjestelmää tai ainakin osa sellaiseen sähköntuotantoon käytettävien energianlähteiden verotusjärjestelmää, joista ei aiheudu hiilidioksidipäästöjä. KernbrStG johtaa sen mukaan siihen, että sähköntuotantoon käytettävistä energianlähteistä verotetaan ainoastaan ydinpolttoainetta.
- 77 Unionin tuomioistuimen käytössä olevien tietojen perusteella, ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta selvityksestä muuta ilmene, ei voida katsoa – siitä riippumatta, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan Saksassa energia-ala on vero-oikeudessa erittäin säännelty ja sillä sovelletaan samanaikaisesti lukuisia valtion toimenpiteitä –, että alalla olisi tällaisten säännösten ja toimenpiteiden vaikutuksesta olemassa verosääntely, jonka tarkoituksena olisi sähköntuotantoon käytettyjen energianlähteiden verottaminen tai sellaisten sähköntuotantoon käytettyjen energianlähteiden verottaminen, joista ei aiheudu hiilidioksidipäästöjä.
- 78 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy sitä vastoin ilmi, että KernbrStG:n antamiseen johtaneen lakiesityksen perustelujen mukaan lailla otetaan käyttöön tietyn ajanjakson ajaksi (1.1.2011–31.12.2016) vero, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon, sellaisten verotulojen saamiseksi, joiden avulla kyetään budjettikurin vaatimusten ja saastuttaja maksaa -periaatteen mukaisesti vähentämään liittovaltion budjettiin kohdistuvaa räsitusta Asse II -kaivosalueen, jonne ydinpolttoaineen käyttämisestä peräisin oleva radioaktiivinen jäte varastoidaan, välttämättömästä kunnostamisesta.
- 79 On kuitenkin todettava, että muuhun kuin ydinpolttoainetta käyttävään sähköntuotantoon ei sovelleta KernbrStG:llä käyttöön otettua sääntelyä eikä sitä voida tämän sääntelyn tavoitteiden kannalta arvioiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta rinnastaa ydinpolttoainetta käyttävään sähköntuotantoon, sillä vain viimeksi mainittu tuottaa radioaktiivista jätettä juuri tämän polttoaineen käytön vuoksi.
- 80 Tästä seuraa, ettei KernbrStG:tä voida pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valikoivana tukena eikä näin tässä määräyksessä kiellettyinä valtioneuvon tukena.
- 81 Näin ollen kolmannen kysymyksen toiseen osaan ei ole tarpeen vastata.
- 82 Kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että SEUT 107 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.

Neljäs kysymys

- 83 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella se haluaa neljännellä kysymyksellään vastauksen siihen, onko EA 93 artiklan 1 kohtaa, EA 191 artiklaa, luettuna yhdessä pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan kanssa, ja EA 192 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä EA 1 artiklan 2 kohdan ja EA 2 artiklan d alakohdan kanssa, tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään ydinpolttoaineen käyttämisestä kannettavasta verosta.

- 84 EA 93 artiklan 1 kohdasta todettakoon, että siinä veloitetaan jäsenvaltiot kieltämään väliltään kaikki vienti- ja tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut sekä kaikki vientiä ja tuontia koskevat määrälliset rajoitukset niiden tavaroiden ja tuotteiden osalta, joihin sovelletaan ydinalan yhteismarkkinoita koskevia Euratomin perustamissopimuksen määräyksiä.
- 85 On siis selvitettävä, onko KernbrStG, joka ei ole tullia eikä viennin tai tuonnin määrällinen rajoitus, tässä määräyksessä tarkoitettu tullia vaikutukseltaan vastaava maksu.
- 86 On muistettava, että EA 93 artiklalla on yhdessä muiden Euratomin perustamissopimuksen II osaston IX luvun määräysten kanssa otettu tällä huomattavan erikoistuneella alalla käyttöön ne oikeudelliset käsitteet, joille yleiset yhteismarkkinat rakentuvat (ks. vastaavasti päätös 1/78, EU:C:1978:202, 15 kohta).
- 87 Kun kyse on kansallisen veron tai maksun luokittelusta tullia vaikutukseltaan vastaavaksi maksuksi, on muistettava, että tullien ja kaikkien niitä vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltäminen on perusteltu sillä, että vähäisetkin verot tai maksut, joiden perusteena on valtion rajan ylittäminen, ovat tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia, joita näistä johtuvat hallinnolliset muodollisuudet edelleen pahentavat (ks. analogisesti tuomio Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 88 Mikä tahansa tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu – määränsä vähäisyydestä, nimikkeestä ja kantamistavasta riippumatta –, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tullia (ks. vastaavasti tuomio Stadtgemeinde Frohnleiten ja Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657, 27 kohta ja tuomio Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, 23 kohta).
- 89 Tässä yhteydessä on muistettava, että vaikutukseltaan vastaavan maksun olennainen ominaispiirre on, että se kohdistuu nimenomaan maahan tuotuun tuotteeseen eikä samanlaiseen kotimaiseen tuotteeseen (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Ranska, 90/79, EU:C:1981:27, 12 ja 13 kohta ja tuomio Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, 28 kohta).
- 90 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että maksurasitus, joka kohdistuu toisesta jäsenvaltiosta tuotuun tuotteeseen tilanteessa, jossa samanlaista tai vastaavaa kotimaista tuotetta ei ole, ei kuitenkaan ole tullia vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se kuuluu sellaiseen sisäisiä maksuja koskevaan yleiseen järjestelmään, joka kattaa järjestelmällisesti tietyntyyppiset tuotteet sellaisten objektiivisten perusteiden mukaisesti, joita sovelletaan tuotteiden alkuperästä riippumatta (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Ranska, 90/79, EU:C:1981:27, 14 kohta ja tuomio CRT France International, C-109/98, EU:C:1999:199, 13 kohta).
- 91 On huomattava, ettei KernbrStG:llä käyttöön otettua veroa suinkaan kanneta siksi, että ydinpolttoaine ylittää rajan, vaan sen 1 §:n 1 momentin mukaan siksi, että sitä käytetään kaupalliseen sähköntuotantoon, tämän polttoaineen alkuperästä riippumatta. KernbrStG:ssä ei myöskään ole säädetty tällaisesta erottelusta verokannan tai verovelvollisen osalta.
- 92 Tästä seuraa, että KernbrStG ei ole EA 93 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tullia vaikutukseltaan vastaava maksu.
- 93 Edellä 90 kohdassa lainatun oikeuskäytännön kannalta arvioiden tätä toteamusta ei horjuta KLE:n väite siitä, että vain vähäinen määrä ydinpolttoaineesta saadaan Saksasta.
- 94 EA 191 artiklan ja pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan osalta todettakoon, että näiden määräysten soveltamisesta seuraa, että Euratom, sen varat, tulot ja muu omaisuus on vapautettu välittömistä veroista.

- 95 Tässä yhteydessä on mainittava siitä, että KernbrStG:llä otetaan käyttöön vero ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon eikä suinkaan tästä polttoaineesta kannettavaa välitöntä veroa.
- 96 Vaikka EA 86 mukaan ydinpolttoaine on Euratomin omaisuutta, EA 87 artiklan mukaan on kuitenkin niin, että sen käyttämiseen ja kuluttamiseen on oikeus jäsenvaltioilla tai henkilöillä taikka yrityksillä, kunhan ne ovat saaneet sen haltuunsa laillisesti.
- 97 Tästä seuraa, että EA 191 artiklaa on yhdessä pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan kanssa tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään ydinpolttoaineen käyttämisestä kannettavasta verosta.
- 98 KLE on istunnossa lisäksi vedonnut siihen, että Saksan vero-oikeuden mukaan valmisteveron alaiset tuotteet ovat vakuutena niihin kohdistuvan valmisteveron maksamisesta. Näin Euratom voisi ydinpolttoaineen omistajana joutua takaamaan sen, että verovelvollinen maksaa KernbrStG:llä käyttöön otetun veron, mikä olisi vastoin pöytäkirjan 3 artiklaa.
- 99 Tähän on todettava, että edellä mainittua väitettä, joka esitettiin ja josta keskusteltiin ensimmäistä kertaa unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa, ei ole esitetty ennakkoratkaisupyyntöissä eikä asianosaisten esittämissä kirjallisissa huomautuksissa. Koska tästä ei ole saatu tarkempia yksityiskohtaisia tietoja, unionin tuomioistuin katsoo, ettei sille toimitetusta aineistosta käy riittävällä tavalla ilmi, että tällä voisi olla merkitystä pääasian oikeusriidan ratkaisemisen kannalta ja näin hyötyä ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, joka asian lopullisesti ratkaisevana tuomioistuimena voi parhaiten arvioida niiden kysymysten merkityksellisyyttä, jotka se on esittänyt unionin tuomioistuimelle, sen käsiteltävänä olevan asian erityispiirteiden kannalta (ks. vastaavasti tuomio Flughafen Köln/Bonn, C-226/07, EU:C:2008:429, 37 ja 38 kohta).
- 100 Lopuksi todettakoon EA 192 artiklan 2 kohdasta, että siinä veloitetaan jäsenvaltiot pidättymään kaikista toimenpiteistä, jotka ovat omiaan vaarantamaan Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamisen.
- 101 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, vaarantaako KernbrStG:llä käyttöön otettu vero EA 1 artiklan 2 kohdassa vahvistetun Euratomin tavoitteen eli ydinteollisuuden nopean rakentamisen ja kasvun edellytysten toteuttamisen sekä EA 2 artiklan 1 kohdassa Euratomille asetetun tehtävän huolehtia malmien ja ydinpolttoaineen säännöllisestä ja tasapuolisesta toimituksesta kaikille käyttäjille.
- 102 Tähän on todettava yhtäältä, että EA 192 artiklan 2 kohdasta ja EA 1 artiklan 2 kohdasta ei seuraa, että jäsenvaltioilla olisi velvollisuus ylläpitää tai kasvattaa ydinpolttoaineen käyttöastetta tai että niitä kiellettäisiin verottamasta sen käyttämisestä, mikä johtaisi käytön kallistumiseen ja tekisi siitä vähemmän houkuttelevaa.
- 103 Toisaalta EA 2 artiklan d alakohdassa määrätyn veloitteen toteuttamisesta on määrätty Euratomin perustamissopimuksen II osaston VI luvussa, johon kuuluvat sen 52–76 artikla ja jolla on perustettu malmien, lähtöaineiden ja erityisten halkeamiskelpoisten aineiden yhteinen hankintajärjestelmä (tuomio ENU v. komissio, C-357/95 P, EU:C:1997:144, 2 kohta).
- 104 Unionin tuomioistuimen käytössä olevista tiedoista ei käy ilmi, että KernbrStG:llä käyttöön otetulla verolla, joka tosin tekee, niin kuin KLE on esittänyt, ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupallisessa sähköntuotannossa kalliimpaa, loukattaisiin kyseisissä määräyksissä vahvistettuja jäsenvaltioiden velvoitteita tai että vero olisi yleisesti tämän järjestelmän periaatteiden, kuten EA 52 artiklassa vahvistetun, yhtäläistä pääsyä hankintalähteille koskevan periaatteen tai EA 67 ja EA 69 artiklassa vahvistettujen hinnanmuodostusperiaatteiden, vastainen. Kuten komissio on huomauttanut, vero ei nimittäin voi vaikuttaa ydinvoimalatoiminnan harjoittajien polttoaineensaantiin, koska se ei kohdistu ydinpolttoaineen hankintaan vaan sen käyttämiseen.

- 105 Tästä seuraa, ettei vero voi vaarantaa Euratomille EA 2 artiklan d alakohdassa asetettua tehtävää huolehtia malmien ja ydinpolttoaineen säännöllisestä ja yhtäläisestä toimittamisesta kaikille käyttäjille yhteisössä.
- 106 Edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että EA 93 artiklan 1 kohtaa, EA 191 artiklaa, luettuna yhdessä pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohdan kanssa, ja EA 192 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä EA 1 artiklan 2 kohdan ja EA 2 artiklan d alakohdan kanssa, on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.

Oikeudenkäyntikulut

- 107 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEUT 267 artiklaa on tulkittava siten, että kansallisella tuomioistuimella, joka ei ole varma siitä, onko kansallinen lainsäädäntö unionin oikeuden mukainen, eikä siitä, onko se kyseisen jäsenvaltion perustuslain mukainen, on oikeus ja tapauksesta riippuen velvollisuus saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi unionin oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevat kysymykset, vaikka lainsäädännön perustuslainmukaisuutta valvovassa kansallisessa tuomioistuimessa on vireillä kyseisen lainsäädännön perustuslainmukaisuutta koskeva liitännäinen menettely.
- 2) Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY 1 artiklan 1 ja 2 kohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.
- 3) SEUT 107 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.
- 4) EA 93 artiklan 1 kohtaa, EA 191 artiklaa, luettuna yhdessä EU-, EUT- ja EHTY-sopimukseen liitetyn Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) 3 artiklan 1 kohdan kanssa, ja EA 192 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä EA 1 artiklan 2 kohdan ja EA 2 artiklan d alakohdan kanssa, on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään verosta, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.

Allekirjoitukset